

Najznačajnije u regionu PERV za 2020. godinu:

Pandemija COVID-19 je teško pogodila evropski kontinent. Države su uvele stroge mjere kontrole s ciljem zaustavljanja širenja infekcije. Ove mjere imaju negativna ekonomska dejstva, naročito u sektoru transporta, turizma, razonode i drugim sektorima, a sindikalni pokret poziva na poduzimanje hrabrih koraka s ciljem zaštite radnika, uključujući onih u najnesigurnijim okolnostima. MKS i EKS prate mjere vlada i sve ono što je dogovoreno u okviru nacionalnog socijalnog dijaloga¹. PERV je otvorio internet stranicu o mjerama za sprečavanje širenja COVID-19, što predstavlja dodatak informacijama EKS-a i MKS-a (<https://perc.ituc-csi.org/PERC-updates-re-COVID-19>).

Aktivnosti međunarodnog sindikata u sjedištu, uključujući PERV-a, su otkazane do najmanje sredine aprila.

EU je u procesu pregovora o instrumentu minimalne plate, a EKS i njene članice učestvuju u formalnom procesu konsultacija. Eskalacija sukoba u Siriji i otvaranje turske granice prema Grčkoj pokreću novi izazov za Evropsku uniju u smislu broja izbjeglica i tražilaca azila.

Evropska komisija je objavila revidiranu viziju za Istočno partnerstvo (IP). Bez obzira što navedena strategija predstavlja napredak (<https://perc.ituc-csi.org/Statement-on-Renewed-Eastern-Partnership>), radnička prava i socijalni dijalog nisu uključeni u dovoljnoj mjeri. Ovim bi se trebale baviti članice EKS/PERV-a i IP dok se pripremaju za samit Istočnog partnerstva, planiranog za juni.

Oslobođen je predsjednik DISK-a, oslobođeni su lideri KESK-a, dok je suđenje KESK organizatorima marša žena odgođeno za 3. juni.

GSEE iz Grčke je uspio završiti svoj Kongres, nakon što su ga prethodnih mjeseci radikalne grupe dva puta prekidale, te je izabrano novo rukovodstvo.

Glavne akcije:

Kampanja za minimalne plate u JIE ("jesti, živjeti, ostati") je još jedan uspjeh: pripremljen je nacrt politike, a sada su u toku aktivnosti lobiranja na nacionalnom i evropskom nivou – u vezi sa procesima proširenja EU.

Jača kampanja ratifikacije **MOR Konvencije 190** nakon što su članice poduzele veći broj akcija. Većina ženskih mreža u okviru PERV-a je organizirala kampanje: "Zaustaviti nasilje na radnim mjestima i lobirati kod vlada za hitnu ratifikaciju MOR Konvencije 190; pripremljeni su nacionalni akcioni planovi u vezi strategija lobiranja i obuke za primjenu MOR konvencije o kolektivnom pregovaranju.

Istovremeno se vrši **planiranje aktivnosti za 2020.**² u MKS-u i PERV-u i ACTRAV-EVROPI, uključujući plan rada na Kampanji za plate u JIE, Ljetnu školu o pravnoj tranziciji, Konferenciju žena. Projekti jačanja kapaciteta (dio plana rada) sa MOR-ACTRAV, U2U, FES. Izveštavanje o projektima prema MOR-ACTRAV i U2U.

PERV je dobio prijedloge kandidata za regionalnu zastupljenost u **MOR Upravnom tijelu**. U toku su konsultacije.

¹ Dostupa je lista izvora

² Prije izbijanja pandemije COVID19, te je potrebno prilagođavati

Ukrajinske vlasti su pokrenule niz zakonskih inicijativa kojim se krše međunarodne obaveze države iz sporazuma sa MOR-om i za pridruživanje EU. PERV koordinira međunarodnu pravnu i političku pomoć svojim članicama, a naročito, tokom posjete naših ukrajinskih članica institucijama EU, pripreme pravnog mišljenja na nacrt izmjena i dopuna zakona, povezivanja sa MOR-om i EU, te tokom MKS-EKS-PERV misije na visokom nivou Ukrajini.

Sjeverna Makedonija. Pravna podrška (Pravna klinika) za KSS – Sjeverna Makedonija za pripremu žalbe za MOR KSU u vezi miješanja vlade u rad sindikata i diskriminaciju sindikata.

Aktivnosti:

Posjeta sindikalnih lidera iz Ukrajine Briselu, 22-23. januar: rizik od neusklađenosti izmjena i dopuna zakona o radu i sindikatu sa MOR standardima i Sporazumom o pridruživanju između Ukrajine i EU.

Razgovori sindikata iz države ETUI Istočnog partnerstva, Brisel, 28. januar: Institut za analizu rada Centralne Evrope je objavio izvještaj o sindikalnom predstavljanju u državama Istočnog partnerstva. PERV je dao svoje komentare na nacrt teksta i doprinio je javnoj raspravi koju je organizirao ETUI.

OECD diskusija o lancu snabdijevanja, Pariz, 12-13. februar, je na dnevnom redu imala teme: pomirenje detaljne analize i trenutnih trgovačkih tenzija, transparentnost i praćenje tokova u lancima snabdijevanja, cirkularna ekonomija, prisilni rad, dječiji rad u lancima snabdijevanja; novo oblikovanje poslovnih modela, jačanje propisa u lancima snabdijevanja; Konferencija o Globalnom dogovoru i važnost socijalnog dijaloga u rješavanju pitanja detaljne analize; uključujući MOR Konvencija 190 u analizi rizika.

Platforma civilnog društva između EU i Moldavije, 13. februar, Kišnjev. Tokom sastanka se vodila diskusija o stanju provedbe Sporazuma o pridruživanju između EU i Moldavije. CNSM je predstavio socijalne aspekte provedbe Sporazuma o pridruživanju, a razgovaralo se o inicijativama u sektoru pravosuđa i borbe protiv korupcije.

Misija u Ukrajinu, 25-27. februar, Kijev: koordinacija MKS-EKS misije na visokom nivou koja je posjetila Kijev i sreća se sa vlastima Ukrajine kako bi dobili obećanje da će planirani novi zakoni o radu poštovati MOR standarde i EU zakon o radu, te da će konsultirati sindikate prilikom izrade zakona (<https://www.ituc-csi.org/ukraine-government-promises-new>).

ETUI obuka baltičkih sindikata. Baltički region se suočava sa specifičnim izazovima i prednostima. Masovna emigracija, odlazak obrazovanih, struktura ekonomije i značajan gubitak članova sindikata su samo neki. Obuka je rješavala pitanje načina i preduslova za obnovu sindikalnih organizacija u baltičkom regionu i jačanje uloge i potrebe za sindikatom na modernim tržištima rada.

PERV Komitet mladih je zasjedao 2. marta i razgovarao o izazovima nedostatka izbalansirane zastupljenosti mladih u regionu PERV-a i mogućim rješenjima o kojima odlučuje rukovodstvo PERV-a. Mladi su takođe razgovarali kako unaprijediti saradnju sa EKS Mladima i privući veći broj aktivista, te na koji način, ako se želi njihov aktivan rad.

EKS NETLEX, 4-5. mart, Brisel. Ured za JIE je omogućio učešće članica koje nisu u članstvu EKS-a na Konferenciji EKS NETLEX, koja se bavila pitanjima zaštite ljudskih prava od strane i u okviru EU; zakonima o radu i unutrašnjem tržištu; socijalnog dijaloga i promocije kolektivnog pregovaranja; budućnosti EU.

ETUI Forum o sigurnosti i zdravlju na radu, Skopje, 4-5. mart, pružio je priliku učesnicima da uporede najučinkovitije sisteme za organiziranje i osiguranje podrške predstavnicima za sigurnost i zdravlje radnika, uključujući i obuku o strategijama; sastanak je ojačao regionalnu saradnju i umrežavanje, podržao nacionalne sidnikalne akcione planove u oblasti sigurnosti i zdravlja na radu; razgovarao o izazovima za inspekcije rada i novim strategijama za sigurnost i zdravlje na radu u Evropi.

ACTRAV Konferencija o migracijama iz Ukrajine u EU, 10-12. mart, Lviv. Učesnici konferencije su razgovarali o situaciji sa radnicima migrantima iz Ukrajine i šire iz baltičkih država i Poljske, pravilnom odgovoru i potrebnim alatima. Razgovaralo se o dobrim praksama i planovima na međunarodnom/nacionalnom/sektorskom nivou, te o narednim sastancima za strateško planiranje koji bi se trebali održati početkom jeseni u Litvaniji.

UNECE regionalne konsultacije o održivim razvojnim ciljevima (SDG), 18-19. mart (ograničeno na učešće putem video konferencije). Bez obzira na jasan poziv civilnog društva da se odgodi diskusija, forum se održao ali uz manji broj učesnika i ograničeno učešće. Glavni zahtjevi PERV-a su bili obuhvaćeni u izjavi civilnog društva, uključujući i odgovor na pandemiju COVID-19 tokom foruma.

Širenje pandemije COVID-19 dovelo je do otkazivanja ili odlaganja nekoliko PERV aktivnosti.

PERV Upravni odbor, 1. april, Brisel (virtuelno)

PERV sastanak prije održavanja Međunarodne konferencije rada, 6. april (ograničeno na diskusije Komiteta o primjeni satandarda video konferencijom)

PERV Ljetna škola, 16-18. juni, Vilnius (očekuje se odluka sredinom aprila)

Odgodeno: PERV Komitet žena, 25-26. mart, Brisel, Sastanak o SDG u Centralnoj Aziji, Taškent, 18-20. april, Sastanak o lobiranju za Kampanju o platama u JIE, april, Brisel.

Ostale aktivnosti iz plana rada se ne mogu planirati u ovom trenutku.

Dio 2. Podregion NIS u okviru PERV-a

COVID-19 je negativno uticao na ekonomije država regiona NIS i rad sindikata, ukazujući tako na slabosti zdravstvenih sistema. Nadalje, ovo je postao izgovor (u rijetkim situacijama razuman, u drugim ne toliko) da se odbaci održavanje sindikalnih sastanaka i skupova, kao i redovnih sindikalnih okupljanja koji su se trebali baviti pitanjima teških kršenja sindikalnih i radničkih prava.

Ukrajina: Dana 27. decembra, Kabinet Ministara Ukrajine je dostavio pred Verkhovna Rada novi nacrt zakona o radu kojim bi se radnici ostavili bez pravne zaštite, a sindikati bez mogućnosti da ih zaštite. Članovi Rada su usvojili druge nacрте zakona kojim se urušavaju temeljna prava, čime se krše međunarodni standardi. Ove izmjene i dopune zakona su usvojene iza zatvorenih vrata, bez istinskih i potpunih tripartitnih konsultacija sa predstavnicima sindikata. (https://perc.ituc-csi.org/IMG/pdf/ituc_etuc_to_ukrainian_authorities_re_draft_labour_law_0120.pdf).

Članice iz Ukrajine su se morale mobilizirati kako bi održali svoje proteste i akcije na ulicama. Dana 16. januara, održan je sveukrajinski sindikalni sastanak kako bi se pripremila strategija za borbu protiv novog seta zakona o radu. Dana 25. februara, MKS je najavio Dan akcija za podršku ukrajinskim sindikatima, a MKS i PERV su pozvali na akcije solidarnosti za svoje članice uz Ukrajine, na koje se masovno odgovorilo. Dana 4. marta, nakon ostavke vlade povučen je nacrt zakona, ali ga je nova vlada ponovo predložila.

Rusija: Vlada Rusije je podnijela ostavku 15. januara nakon obraćanja predsjednika Putina, kada je on najavio društvene promjene, uglavnom s ciljem rješavanja pitanja siromaštva i demografskih promjena, ali i izmjena u Ustavu. Novoimenovani ministar rada nema nikakvo prethodno iskustvo iz oblasti rada. Neke od mogućih izmjena koje podržavaju sindikati su – indeksiranje penzija, određivanje minimalne plate na nivou stepena subvencije. Ali, tu postoje kontroverzna pitanja: davanje prioriteta nacionalnim u odnosu na međunarodne zakone. Predstavnici FNPR su u sastavu radne grupe. Glasanje za predložene promjene je planirano za 22. april, ali zbog trenutne pandemije, vjerovatno će biti odloženo za juni.

Moldavija: Vlada je usvojila izmjene i dopune zakona o radu za vrijeme tranja razgovora u okviru nacionalnog socijalnog dijaloga, kada nije postignut kompromis. CNSM se i dalje protivi ovim izmjenama, jer one slabe garancije za radnike. Laboratorij za certificiranje procjene opasnosti u okviru CNSM inspekcije rada je važna prekretnica za sindikate.

Kirgistan: novi zakon o sindikatima krši K87, prošao je dvije rasprave, FPK se protivi ali je suočen sa ograničenim kapacitetima. Oslabljen je unutrašnjim sukobima između trenutnog predsjednika i njegovih suparnika, a situacija se pogoršala tokom marta.

https://perc.ituc-csi.org/IMG/pdf/ituc_to_president_sooronbay_jeenbekov_re_draft_law_on_trade_unions_29102010.pdf

Kazahstan: Rukovodilac FPRK je imenovan za Zamjenika premijera. Kongres je planiran za oktobar. Izmjene i dopune zakon o radu i sindikatima su usvojene u donjem domu Parlamenta i dostavljen Senatu. Još uvijek je rano govoriti da li će ovo pogodovati okruženju za rad sindikata. Erlan Baltabay, koji je proveo 5 mjeseci u zatvoru, pušten je 20. marta.

Azerbejdžan: Rukovodilac AHİK-a, Sattar Mehbaliyev, ponovno je izabran za delegata u Parlamentu.

Uzbekistan: Potpisan je Opći sporazum za period 2020-2022. Promjene u organizaciji poljoprivrede (pamuk) trebale bi konačno zaustaviti "kvote" koje su intenzivirale prisilnu mobilizaciju radnika.

Gruzija: uz pomoć GTUC, pedeset šest radnika fabrike azota iz Rustavija vratili su se na posao nakon tri godine pravne borbe sa poslodavcem, Rustavi Azot.

Publikacije

MKS mjere osiguranja u Smjernicama Multilateralnih banaka za razvoj – na ruskom jeziku

<https://perc.ituc-csi.org/Trudovye-standarty-v-mnogostoronnih-bankah-razvitiya-rychag-dlya-ukrepleniya>

"Jedan pojas – jedan put" FES publikacija na ruskom jeziku

<https://perc.ituc-csi.org/SHelkovyj-put-Evraziya-i-Drevnij-Mir>

Dio 3. Ured za JIE

Zemlje Zapadnog Balkana se suočavaju sa virusom COVID-19, tako da su svi kapaciteti stavljeni u funkciju aktuelnog stanja, u prvom redu donošenju raznih strogih mjera u cilju zaštite zdravlja stanovništva, a sindikati svoj rad najviše usmjeravaju na zaštitu radnika, radnih mjesta i ekonomija svojih zemalja. Većina sindikata je donijela odluku da se zaštite njihovi ljudski resursi i da se radi od kuće. Aktivnosti planirane u okviru projekta U2U su odložena za kasnije.

Države Zapadnog Balkana čekaju da se pridruže EU. Hrvatska je jedina država koja je postala Država članica EU, a početkom 2020. započela je predsjedavanje EU, tako da države – kandidati očekuju podršku od Hrvatske na putu pridruživanja EU. Na osnovu hrvatskih nacionalnih prioriteta, a u skladu sa EU strateškim planom rada za period 2019-2024., Hrvatska je donijela šestomjesečni program predsjedavanja koji je usmjeren na četiri stuba: Evropa koja se razvija; Evropa koja povezuje; Evropa koja štiti; i uticajna Evropa. Drugim državama Balkana je rečeno da se mogu pridružiti EU jednog dana, ako ispune zahtjeve iz 'acquis Communautaire'.

Sjeverna Makedonija: Na zahtjev KSS organa, MKS-PERV je organizirao Pravnu kliniku, 10-12. februara u Skopju, s ciljem pružanja pravne pomoći u vezi sa kršenjima prava djelovanja sindikata, otkaza ugovora o radu predsjednika KSS, otkaza nekim sindikalnim povjerenicima; mobinga i pritisaka na rad ESV. KSS organi su donijeli odluku da žele pokrenuti žalbu kod MOR KSU. Opća situacija u Sjevernoj Makedoniji je u znaku predstojećih političkih izbora, planiranih za april 2020.

Albanija: Albaniju je u novembru 2019. zadesio veoma jak zemljotres sa velikim posljedicama, tako da su i sindikati imali određena oštećenja u radnim prostorijama. Već tada su pokrenuli akcije solidarnosti za svoje građane i članove sindikata.

Bosna i Hercegovina: KSBiH, članica MKS-a i PERV-a, funkcioniра, mada u teškim uslovima, dok samo SSRS vodi značajne sindikalne aktivnosti (kampanja o platama, unapređenje provedbe zakona o zaštiti sigurnosti i zdravlja na radu, kolektivno pregovaranje, itd.), dok su dvije suprotstavljene grupe u SSSBiH i dalje usmjerene na pitanje ko je predsjednik SSSBiH.

Srbija: Još uvijek nije potpisan Opći kolektivni sporazum, a Vlada Srbije i dalje ne konsultira sindikate u vezi socijalnih i ekonomskih politika.

Crna Gora: Crna Gora dobro napreduje sa otvaranjem novih poglavlja, te usaglašava svoje zakone sa EU standardima.

Hrvatska: Snažan zemljotres je pogodio Zagreb, 22. marta. Nisu prijavljene žrtve, ali su velika oštećenja, što predstavlja dodatan izazov za grad u vrijeme pandemije COVID-19.